

Ay ve Şenlik
Ateşleri

Cesare
Pavese

CESARE PAVESE
AY VE ŞENLİK
ATEŞLERİ

La luna e i falò, Cesare Pavese

© 1950, Giulio Einaudi editore, Torino

© 1997, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 1997

8. basım: Ağustos 2017, İstanbul

Bu kitabın 8. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 31900

ISBN 978-975-07-3573-8

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750735738

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

CESARE PAVESE
AY VE ŞENLİK
ATEŞLERİ

ROMAN

İtalyanca aslından çeviren

Rekin Teksoy

♥can

Cesare Pavese'nin Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Tepedeki Ev, 1995

Leuko ile Söyleşiler, 1996

Yoldaş, 1996

Güzel Yaz, 1998

Senin Köylerin, 1998

Yalnız Kadınlar Arasında, 1998

Ağustosta Tatil, 1999

Tepelerdeki Şeytan, 2000

Yaşama Uğraşı, 2000

Geceleri, Sokaklarda, 2015

CESARE PAVESE, 9 Eylül 1908'de Torino yakınlarında, Santo Stefano Belbo Köyü'nde doğdu. Bu köy ve çevresindeki kırlar, tepeler Cesare Pavese'nin ilk şiirlerine ve olgunluk döneminin en başarılı romanı olan *Ay ve Şenlik Ateşleri*'ne esin kaynağı oldu. Pavese, Torino Üniversitesi'nde edebiyat okudu. İngiliz ve Amerikan edebiyatıyla yakından ilgilendi. 1933 yılında kurulan Einaudi Yayınevi'nde görev aldı, anti-faşist çalışmaları yüzünden 1935'te tutuklandı, bir yıl hapis yattı. 1950 Nisanı'nda, *Yalnız Kadınlar Arasında* adlı kitabına verilen Strega Ödülü'nü aldıktan sonra Torino'da bütün özel kâğıtlarını yok etti ve bir otel odasında, 26 Ağustos 1950 günü uyku hapı alarak yaşamına son verdi.

REKİN TEKSOY, 1928'de İstanbul'da doğdu. Hukuk öğrenimi gördü. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde yirmi yılı aşkın bir süre Sinema Sanatı ve Sinema Edebiyat İlişkileri dersleri verdi. Dünya edebiyatından pek çok yazarın önemli yapıtlarını dilimize kazandırdı. Carlo Goldoni' den çevirdiği *İki Efendinin Uşağı* Avni Dilligil En İyi Çeviri Ödülü'nü aldı. Boccaccio'nun *Decameron*'unu ilk kez eksiksiz olarak Türkçeleştirmesi üzerine İtalya Cumhurbaşkanı'nca Şövalye sanıyla ödüllendirildi. Dante Alighieri'nin *İlahi Komedya*'sını ilk kez şiir biçiminde Türkçeleştiren çevirisi de İtalyan Senatosu'nca Çeviri Ödülü'ne değer bulundu. 1960'tan beri sinema üzerine yazan Teksoy'un 2005 yılında *Rekin Teksoy'un Sinema Tarihi* adlı kitabı yayımlandı. 2012'de aramızdan ayrıldı.

for C
Ripeness is all¹

1. (İng.) C için
Olgunluk her şeydir. (Ç.N.)

I

Canelli'ye, Barbaresco'ya, Alba'ya değil de bu köye dönmüş olmamın bir nedeni var. Burada doğmadım, neredeyse kesin bu; nerede doğduğumu bilmiyorum; "Doğmadan önce işte ben buydum," diyebileceğim ne bir ev ne bir toprak parçası ne de bir kemik kalıntısı var burada. Tepede mi, vadide mi, yoksa balkonlu bir evde mi dünyaya geldiğimi bilmiyorum. Beni Alba Katedrali'nin merdivenlerine bırakan kız, belki köylü değildi, belki büyük bir evin sahibinin kızıydı; belki de beni oraya Monticellolu, Neiveli ya da –niçin olmasın– Cravanzanalı iki yoksul kadın bir üzüm sepeti içinde getirmişlerdi. Kimin kanından olduğumu kim bilebilir? Bütün kanların iyi ve eşdeğer olduklarını bilebilecek kadar dünyayı dolaştım. Ama yine de insan, kanını gelip geçen bir mevsimden daha değerli, daha uzun ömürlü kılmak için çaba harcıyor; kök salmaya, toprak, ülke sahibi olmaya çalışıyor.

Bu köyde yetişmemi, yalnızca Alessandria Hastanesi'nin bağladığı aylığı alabilmek için de olsa, beni alıp büyüten ve artık ikisi de yaşamayan Virgilia ile Padrino'ya borçluyum. Kırk yıl önce bu tepelerde, bir gümüş sikke uğruna, kendi çocuklarının üstüne hastaneden bir de piç alan yoksullar vardı. Kimisi daha sonra ev işlerini

gördürmek, daha kolay söz geçirebilmek için bir kız çocuğu alırdı; Virgilia, iki kızı olduğu için beni istemiş; ben biraz büyüyünce hep birlikte çalışıp rahatça yaşayacakları büyük bir köy evine taşınmayı umuyorlarmış. Padrino'nun o sıralarda Gaminella'daki küçük evi –iki oda bir ahır–, keçisi ve fındık ağaçlı bayırı vardı. Ben kızlarla birlikte büyüdüm, birbirimizin mısır ezmesini çalar, aynı döşekte yataydık. Kızların büyüğü Angiolina benden bir yaş büyüktü; ancak on yaşındayken, Virgilia'nın öldüğü kış, bir rastlantı sonucu onun kardeşi olmadığımı öğrenmiştim. Düşünceli bir kız olan Angiolina, o kıştan sonra bizimle bayırda ve korularda dolaşmaz oldu: Ev işlerini görüyor, ekmek ve peynir yapıyor, benim paramı almak için belediyeye de o gidiyordu; ben beş lret ettiğim için Giulia'ya şişinir, onun para getirmediğini söyler, Padrino'ya niçin başka piçler almadığımızı sorardım.

Çok yoksul olduğumuzu biliyordum artık, çünkü ancak çok yoksullar hastaneden piç alıyorlardı. Okulda oynarken bana piç dediklerinde, önceleri bu sözcüğün alçak gibi, serseri gibi bir sözcük olduğunu sanıyor, gereken karşılığı veriyordum. Artık kocaman bir çocuk olmuş, belediye de aylığımı kesmişti, ama Padrino ile Virgilia'nın çocuğu olmamanın, Gaminella'da doğmuş olmamak, kızlar gibi fındık kabuğunun içinden ya da keçinin kulaklarından dünyaya gelmiş olmamak anlamına geldiğini yerince anlayamamıştım daha.

Geçen yıl köye ilk kez döndüğümde, neredeyse gizlice fındık ağaçlarına bakmaya gittim. Gaminella Tepesi, birbirini izleyen bağlar ve derelerle kaplı upuzun bir bayırdı; öyle hafif eğimlidir ki, başınızı kaldırdığınızda doğru göremezsiniz –doruğun kim bilir neresinde başka dağlar, başka korular, başka patikalar vardır– sanki kış tarafından kabuğundan soyulmuş doruk, toprağın ve ağaç gövdelerinin çıplaklığını sergiler. Vadimizin sona erdiği

Canelli'ye doğru, dev kitlesinin küçüldüğünü görüyordum donuk ışığın altında. Belbo'yu izleyen bozuk yoldan küçük köprü'nün korkuluklarına ve kanala ulaştım. Suyun kenarındaki yükseltide küçük evin, iri taşları kararmış duvarlarını, bel vermiş incir ağacını, boş pencereyi gördüm ve o korkunç kışları düşündüm. Ama çevredeki ağaçlar ve toprak değişmişti; fındık ağacı kümeleri yok olmuş, mısır tarlamız küçülmüştü. Ahırdan bir öküz böğürdü ve akşam serinliğinde burnuma gübre kokusu geldi. Şimdi bu evde oturan, demek ki bizim kadar kötü durumda değildi. Hep böyle bir şey beklemiştim ya da evin yıkılmış olmasını; kaç kez kendimi köprü'nün korkuluklarında, bunca yılı buralarda, bu patikalarda, keçileri otlatarak, bayırın dibine düşmüş elmaları toplayarak, yolun Belbo'ya doğru kıvrıldığı yerde dünyanın da sona erdiğine inanarak nasıl geçirebilmiş olduğumu kendime sorarken düşlemiştim. Ama fındık ağaçlarını bulamayacağımı beklemiyordum. Her şeyin sona erdiği anlamına geliyordu bu. Öyle keyfim kaçmıştı ki, kimseyle konuşmak ya da harman yerine gitmek istemedim. Bir yerde doğmamış olmanın, kan bağından yoksun olmanın, ekin türünü değiştirmeyi önemsemeden daha şimdiden yaşlılarla birlikte yarı gömülmüş olmamanın ne anlama geldiğini hemen orada anladım. Doğrusu, tepelerde yer yer fındıklıklar vardı, oralara gidebilirdim; ama bu bayırın sahibi ben olsaydım, belki onları da keser, buğday ekerdim. Ama şimdi bende, içinde bir gün ya da uzun yıllar yaşandıktan sonra boşalan, müşteri bekleyen, cansız kalmış kiralık kent odalarının etkisini uyandırıyordu.

İyi ki, o akşam sırtımı Gaminella'ya dönünce, Belbo'nun ötesinde yükseltileriyle, doruklarda gözden yiten büyük çayırılarıyla Salto Tepesi'ni gördüm. Bu tepenin alt tarafında da, kulübenin arkasındaki kalasa ya da köprü'nün parmaklıklarına oturarak günler, yıllar boyunca

bakmış olduğum çıplak bağlar, bayırlar, ağaç kümeleri, patikalar, oraya buraya dağılmış ahırlar vardı. Padrino'nun Gaminella'daki evi satıp kızlarıyla Cossano'ya gittiği, benim de askere çağrılınca dek Belbo'nun ötesindeki verimli Mora Çiftliği'nde ırgatlık yaptığım yıllar boyunca, evet o yıllar boyunca, gözlerimi tarlalardan yukarıya kaldırmam, gökyüzünün altında Salto Bağları'nı görmem için yeterli olurdu ve bağlar da demiryolu doğrultusunda, sabah akşam Belbo kıyısında yol alarak aklıma olağanüstü şeyler, istasyonlar, kentler getiren trenin düdüğü yönünde Canelli'ye doğru alçalırdı.

Böylece çok uzun bir süre, içinde doğmamış olduğum bu köyü dünyanın tümü sandım ben. Şimdi dünyayı gerçekten gördükten ve bir sürü küçük köyden oluştuğunu öğrendikten sonra, çocukluğumda pek de yanılmamış olduğumu anlıyorum. Benim gençliğimde delikanlıların komşu köylerdeki eğlencelere gitmeleri, dans etmeleri, içki içmeleri, kavga etmeleri, evlerine bayraklarla, kırık kollarla dönmeleri gibi, insanlar denizlerde, karalarda dolaşır duruyorlar. Üzüm yetiştirip Canelli'ye satıyorlar; mantar toplayıp Alba'ya götürüyorlar. Saltolu arkadaşım Nuto, Camo'ya dek vadinin tümüne fıçı ve cendere sağlıyor. Ne anlama geliyor bunlar? Yalnızca çekip gitmenin keyfini tadabilmek için bile olsa, insanın bir köyü olması gerektiği anlamına. Köy, insanın yalnız olmaması demektir; insanlarda, bitkilerde, toprakta sizden bir şeyler olduğunu bilirsiniz, orada olmadığınızda bile köyünüz sizi bekler. Ama orada rahat etmek de kolay değildir. Bir yıldır hep aklımda, vakit buldukça Cenova'dan görmeye gidiyorum, ama avucumun içinden kaçıp gidiyor. Bu gibi şeyler zamanla, deneyimle öğreniliyor. Kırk yaşında, onca yer gördükten sonra köyümün ne olduğunu hâlâ bilmemem olacak şey mi?

Anlayamadığım bir şey var: Burada herkes bir ev sa-

tın almak için döndüğümü sanıyor, bana, “Amerikalı,” diyor, kızlarını gösteriyorlar. Bir adı bile olmadan buradan ayrılmış biri hoşlanmalı bundan, ben de hoşlanıyorum. Ama yeterli değil. Cenova’yı da seviyorum, yeryüzünün yuvarlak olduğunu bilmek, bir ayağı yolda olmak da hoşuma gidiyor. Daha çocukken Mora’nın kapısında küreğe dayanıp da, anayolda dolaşan avarelerin gevezeliklerini dinlediğimden bu yana, Canelli’nin tepeleri benim için dünyanın kapılarıdır. Benim tersime Salto’dan hiç uzaklaşmamış olan Nuto, bu vadide yaşayabilmek için buradan dışarıya adım atmamak gerektiğini söyler. Oysa delikanlılığında Canelli’nin ötesinde, güneşin doğduğu yöredeki Spigno’ya, Ovada’ya dek bandoda klarnet çalmış olan da kendisidir. Zaman zaman bundan söz ettiğimizde güler.

2

Bu yaz köy meydanındaki Angelo Oteline indim. Öyle boy atmış, kilo almıştım ki, kimse tanımadı beni. Ben de köyde kimseyi tanıımıyordum; benim zamanımda buraya kırk yılda bir gelir; vaktimizi yollarda, dere yataklarında, harman yerlerinde geçirirdik. Köy, vadinin çok yukarisındadır; Belbo suyu, benim tepelerimin eteklerinde genişlemeden yarım saat önce, kilisenin önünden geçer.

On beş günlüğüne dinlenmeye gelmiştim; ağustos ayının Meryem Ana Yortusu kutlanıyordu. İyi bir rastlantıydı, yabancıların gidiş gelişleri, meydanın kargaşası gürültüsü, bir zenciyi bile gözlerden gizleyebilirdi. Bağrıışmalar, şarkılar, yere vuran top sesleri duyuyordum; hava kararınca ateşler yakıldı, havai fişekler atıldı; içtiler, eğlendiler, ilahiler söyleyerek geçtiler; üç gece boyunca dans ettiler meydanda; araba, borazan, havalı tüfek seslerinden geçilmedi. Bir zamanların aynı gürültüleri, aynı şarabı, aynı yüzleri. İnsanların ayakları altında koşuşan oğlan çocukları aynıydı; atkıları, ikili öküzler, koku, ter, kadınların esmer bacaklarındaki çoraplar aynıydı. Ve sevinçler, acılar da, Belbo kıyılarında verilen sözler de. Tek ayırım, bir zamanlar elimdeki ilk aylığımın üç beş kurusuyla şenliğin içine dalıp atış tezgâhlarına, salıncaklara

koşmuş olmam ve saçları örgülü küçük kızları ağlatmış olmamızdı. İçimizden hiçbiri kadınlarla erkeklerin, sinek-kaydı tıraşlı delikanlılarla alımlı kızların niçin buluştuklarını, birbirlerini seçtiklerini, gülüştüklerini ve birlikte dans ettiklerini bilmiyordu daha. Tek ayrım şimdi artık bunu biliyor olmam ve o dönemin geride kalmış olmasıydı. Bunları tam anlamaya başladığımda vadiden ayrılmıştım. Orada kalmış olan Nuto, Canelli'ye ilk kaçamaklarımın suç ortağı, Salto'nun marangozu Nuto, on yıl boyunca bütün yortularda, vadideki bütün danslarda klarnet çalmıştı. Onun için dünya on yıllık sürekli bir şenlik olmuştu; bütün içkicileri, şaklabanları, köy eğlencelerini biliyordu.

Bir yıldır, her kaçamak yapışımında gidip onu buluyorum. Evi Salto'ya çıkarken yarı yolda, şehirlerarası yola bakar; taze odun, çiçek, talaş kokuları gelir burnunuza; Mora'daki ilk günlerimde, yoksul bir evden ve harman yerinden gelen bana, bambaşka bir dünya gibi görünmüştü burası: Sokağın, çalgıcıların, hiç gitmediğim Canelli'nin büyük evlerinin kokusuydu bu koku.

Nuto şimdi evli, erişkin bir erkek, işi gücü var, yanında adam çalıştırıyor, ama evi hep aynı ev; pencerelerin ve evin önündeki saksılardaki zakkumların, sardunyalının kokuları yayılıyor güneşin altında. Klarneti yük-lüğe asılı, talaşların üstünde yürünüyor, talaşları sepetlerle Salto'nun eteklerindeki yatağa döküyorlar; akasya, ilgin ve mürver ağaçlarıyla dolu, yazları hep kuru bir yataktır burası.

Nuto, –marangozlukla çalgıcılık arasında– seçim yapmak zorunda kaldığını söyledi bana. Babası ölünce on yıllık çalgıcılıktan sonra klarnetini bir kenara kaldırmış. Ona, nereye gittiğimi söyleyince, Cenovalı kimi kişiler aracılığıyla benimle ilgili haberler almış olduğunu ve herkesin, köyden gitmeden önce köprünün ayağının al-

tında bir tencere dolusu altın bulduğuma inandığını söyledi. Dalga geçtik. “Bakarsın babam bile mezardan çıkıp gelir,” dedim.

“Baban, sen kendinsin,” dedi.

“Amerika’da öyle güzel ki,” dedim. “Herkes piç.”

“Bu konuyu da bir düzene sokmak gerek,” dedi Nuto. “Neden adsız ya da evsiz insanlar olsun? Hepimiz insan değil miyiz?”

“Bırak, olduğu gibi kalsın her şey. Ben adım olmadan da istediğimi elde ettim.”

“Sen başarılı olduğun için, kimse seni diline dolayamaz artık,” dedi Nuto. “Ama başaramayanlar ne olacak? Bu tepelerde ne kadar yoksul olduğunu bilemezsin. Çalgıcılık yapıp dolaşırken, her kapının eşliğinde budala, geri zekâlı, başıboş çocuklar görürdüm. Sarhoşlarla cahil hizmetçi kızların lahana kökü ve ekmek kabuğuyla karınlarını doyurmak zorunda kalan çocuklarıydı. Bunlarla alay edenler bile olurdu. Sen paçanı kurtardın,” dedi Nuto, “çünkü iyi kötü bir evin oldu; Padrino’nun evinde karnın doymuyordu, ama aç da kalmıyordun. Herkes de paçasını kurtarsın diyemezsin, yardım etmek gerek onlara.”

Nuto ile konuşmak hoşuma gidiyor; artık ikimiz de erkek olduk, birbirimizi tanıyoruz; ama eskiden ben Mora Çiftliği’nde çalışırken o benden üç yaş büyük olduğu için ıslık ve gitar çalmasını bilir, ilgi görür, sözü dinlenirdi; büyüklerle de, biz çocuklarla da konuşur, kadınlara göz kırpar. Daha o zamanlar peşinden ayrılmaz, kıyıda ya da Belbo’nun içinde onunla birlikte kuş yuvası aramak için kimi kez işyerinden kaçardım. Bana, Mora’da saygı görmem için neler yapmam gerektiğini söylerdi; akşamları da avluya gelir, bizlerle birlikte çiftliği beklerdi.

Şimdi de bana çalgıcılık günlerini anlatıyordu. Do-laştığı köyler çevremizdeydi, gündüz güneşinin altında ağaçlarıyla birlikte ışırlardı; gece ise kapkaranlık gökyü-

zünde yıldız yuvalarına dönüşürlerdi. Cumartesi akşamları istasyonun sundurmasının altında çalıştırdığı bando arkadaşlarıyla birlikte bir çırpıda şenliklere ulaşırlardı; sonra iki-üç gün boyunca ağızlarını da, gözlerini de kapatmazlardı; klarneti bırakıp bardağı, bardağı bırakıp çatalı, sonra yine klarneti, kornoyu, trombonu alırlardı, sonra yine yer, yine içer içerler, solo yaparlardı, sonra ikindilik, güzel bir akşam yemeği yenir ve sabahlanırdı. Şenlikler, törenler, düğünler olurdu; rakip bandolarla yarışmalar yapılırdı. İkinci, üçüncü günün sabahında uyurgezer gibi inerlerdi sahnedeki yüzlerini bir su kovağına batırmak; hele çayıra, arabaların, faytonların, at ve öküz pisliklerinin arasına uzanabilmek büyük bir keyif olurdu onlar için. “Parayı kim öderdi?” dedim. “Belediyeler, aileler, gösteriş meraklıları, herkes,” dedi. “Yemek yiyenler de hep aynı insanlar olurdu.”

Neler yediklerini dinlemem gerekti. Mora’da anlatılan akşam yemekleri, başka köylerin, başka zamanların yemekleri geldi aklıma. Ama yemekler hep aynıydı, adlarını duydukça yine Mora’nın mutfağına girdiğimi; rende yapan, hamur yoğuran, dolma dolduran, tencere kapaklarını açan ve ateş yakan kadınlar arasında olduğumu sandım ve ağızıma o tatlar geldi, kırılan asma sürgünlerinin çatırtılarını duyar gibi oldum.

“Çalmayı seviyordun,” dedim. “Niye bıraktın? Baban öldü diye mi?”

Nuto her şeyden önce çalgı çalarak insanın evine bir şeyler götüremediğini, karnın doysa da parayı ödeyeni bilemediğini, sonunda insanın bıktığını söylüyordu. “Sonra savaş çıktı,” diyordu. “Belki kızların bacakları kaşınıyordu yine, ama onları dansa kaldıracak kimse mi kalmıştı? Savaş boyunca insanlar başka türlü eğlendiler.”

“Ama müziği seviyorum,” diye sürdürdü Nuto, biraz düşündükten sonra. “Ne var ki kötü bir patron... Alışkan-

lığa dönüşüyor, bırakmak zorunda kalıyorsun. Babam, kadın peşinde koşmak daha iyi, derdi...”

“Sahi,” dedim ona, “kadınlarla aran nasıl? Bir ara hoşlanırdın. Dans etmeye bayılır hepsi.”

Nuto gülerken sanki ıslık çalar, ciddiye bile.

“Alessandria Hastanesi’ne malzeme sağladın mı?”

“Umarım sağlamamışımdır,” dedi. “Senin gibi birine karşılık, kim bilir kaç tane zavallı çocuk vardır.”

Sonra ikisi arasından müziği yeğlediğini söyledi. Geç döndükleri geceler –kimi kez– o, kornocu, mandolinci bir araya gelirler ve karanlık anayolda, kadınlardan uzakta, evlerden uzakta, kudurmuş gibi havlayarak karşılık veren köpeklerden uzakta çalar, çalarlarmış. “Hiç serenat yapmadım,” diyordu. “Eğer bir kız güzelse, müzik peşinde koşmaz. Kız arkadaşlarının önüne geçmek ister, erkek arar. Çalgı çalmanın ne demek olduğunu anlayabilen bir kız tanımadım daha.”

Nuto güldüğümü görünce hemen ekledi:

“Bak ne anlatacağım sana. Arboreto diye biri vardı, büğlü çalardı. O kadar çok serenat yapardı ki, sevgilisini üfleyecek yerde borusunu üflüyor derdik...”

Bu konuşmaları anayolda ya da penceresinde bir kadeh içerken yapıyorduk. Aşağıda Belbo Vadisi, akarsuyu izleyen ağaçlar uzanıyordu, önümüzde de Gaminella’nın bağlar bayırlarla donanmış büyük tepesi. Bu şarabı içmeye ne kadar olmuştum?

“Cola’nın satmak istediğini sana söyledim mi?” dedim Nuto’ya.

“Yalnız toprağı mı?” dedi. “Gözünü aç, döşegini de satmasın sana.”

“Ot mu, kuştüyü mü?” dedim dişlerimin arasından. “Yaşlandım artık.”

“Kuştüyü de sonunda ota dönüşür,” dedi Nuto. Sonra ekledi:

“Gidip Mora’yı gördün mü?”

Hayır. Gitmemiştim. Salto’daki evin az ötesindeydi, ama gitmemiştim. İhtiyarın, kızların, çocukların, uşakların dağılmış, gitmiş olduklarını, kiminin ölmüş, kiminin göçmüş olduğunu biliyordum. Yalnızca kaç kez tekme atarak bana piç diye bağırın geri zekâlı yeğen kalmıştı, malın yarısı da satılmıştı.

“Bir gün giderim,” dedim. “Buradayım artık.”

Yaşamını 42 yaşında, bir otel odasında kendi eliyle noktalayan, çağdaş İtalyan edebiyatının büyük ustası Cesare Pavese, 1949 yılının Eylül-Kasım ayları arasında yazdığı *Ay ve Şenlik Ateşleri*'nde, kalemiyle yarattığı dünyayla, kendi geçmişiyle ve okurlarıyla hesaplaşıyor. Amerika'da para pul sahibi olduktan sonra, İkinci Dünya Savaşı'nın ertesinde doğduğu köye geri gelen Anguilla, çocukluğunun öykülerine, kişilerine döner ve direnişçilere ihanet ettiği için öldürülen genç bir kızın ölüsünün yakıldığı ateş, aynı zamanda geçmişin de küllerini savuran bir şenlik ateşine dönüşür. En olgun yapıtı sayılan bu son romanında Pavese benzersiz bir doğa sevgisini, kırsal kesimin ahlak anlayışını ve yazgıya karşı koymanın anlamsızlığını vurguluyor. *Ay ve Şenlik Ateşleri*, özlemlerin ve yürek burkan bir hüznün romanı.

